פר ושעיר של יום הכיפורים כו': מכדי צפון בעולה כתיב ניתני עולה ברישא חטאת אידי א)דאתי מדרשא חביבא ליה וניתני חטאות החיצונות א] אידי דנכנס דמן לפני ולפנים חביבא ליה וצפונה ב] בעולה היכא כתיבא 1ושחט אותו על ירך המזבח צפונה אשכחן בן צאן בן בקר מנא לן אמר קרא 2ואם מן הצאן ב)וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון הניחא למ"ד מלמדין ג] אלא למ"ד אין מלמדין מאי איכא למימר ג)דתניא 3ואם נפש וגו' לחייב על ספק מעילות אשם תלוי דברי רבי עקיבא וחכמים א*פוטרין מאי לאו בהא קא מיפלגי מר סבר למידין ומר סבר אין למידין אמר רב פפא דכולי עלמא למידין והיינו טעמא דרבנן נאמר כאן 3מצות ונאמר ד)בחטאת חלב 4מצות מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ורבי עקיבא מה להלן בקבועה אף כאן בקבועה לאפוקי חטאת דטומאת מקדש וקדשיו דעולה ויורד הוא ורבנן ה)אין גזירה שוה למחצה ד] ור"ע נמי אין גזירה שוה למחצה אין הכי נמי והכא בהא ה] קמיפלגי ר"ע סבר ואם נפש כתיב ו)וי"ו מוסיף על ענין ראשון ורבנן נמי הכתיב ואם נפש לימא בהא קמיפלגי ז)דמר סבר ח)היקש עדיף ומר סבר גזירה שוה עדיף ו] לא דכ"ע דהיקש עדיף ואמרי לך רבנן תחתון הוא דגמר מעליון לאשם בכסף שקלים שלא תאמר לא יהא ספיקו חמור מודאו מה ודאו חטאת בת דנקא אף ספיקו אשם בר דנקא ורבי עקיבא הא סברא מנא ליה נפקא ליה 5מזאת תורת האשם תורה אחת לכל האשמות תינח מאן דאית ליה תורת מאן דלית ליה תורת מהיכא גמר גמר 6בערכך 7-8 בערכך תינח היכא דכתיב בערכך אשם שפחה חרופה דלא כתיב ביה בערכך מאי איכא למימר גמר באיל באיל: חטאת מנא לן דבעיא צפון דכתיב 9ושחט את החטאת במקום העולה אשכחן שחיטה קבלה מנא לן דכתיב 10ולקח הכהן ז] מדם החטאת מקבל עצמו מנא לן אמר קרא ולקח לו יקח ח] אשכחן למצוה לעכב מנין קרא אחרינא כתיב 20ושחט אותו במקום אשר ישחט את העולה ותניא ט] ט)היכן עולה נשחטה בצפון אף זה בצפון

בעולה כתיב. גבי עולת צאן בויקרא ושחט אותו על ירך המזבח צפונה: **מדרשא.** מהיקשא דכתיב במקום אשר תשחט העולה [ויקרא ו]: **עליון.** פרשת בן בקר למעלה מפרשת בן צאן: **הניחא למאן דאמר למדין.** עליון מתחתון על ידי וי"ו המוסיף: **ואם נפש.** גבי אשם תלוי כתיב בויקרא ואם נפש כי תחטא וגו' ולמעלה הימנה פרשת מעילה ודאית שידע לאחר זמן שנהנה מן ההקדש בשוגג וחייבין עליה אשם ודאי: **על ספק מעילות.** הקדש וחולין לפניו ונהנה מאחד מהם י) כסבור שניהם חולין ועכשיו אינו יודע מאיזה מהן נהנה מביא אשם תלוי להגן מן היסורין עד שיודע לו שודאי מעל ומביא אשם ודאי וגם הוא איל בכסף שקלים: **למדין.** עליון מתחתון פרשת הקדש מפרשת אשם תלוי שתחתיה למימרא דהנהנה מן ההקדש נמי מייתי אשם תלוי על ספיקו: **נאמר מצות.** באשם תלוי ועשתה אחת מכל מצות (ויקרא ה) וכן בחטאת [שם ד]: **מה חטאת.** באה על שגגת זדון כרת כדילפינן בהוריות (דף ח.) אף אשם תלוי על ספק דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת: **ורבי עקיבא.** גמר לה להך גזירה שוה הכי מה חטאת יא] קרבן קבוע לעני כעשיר אף אשם תלוי אינו בא אלא על ספק חטאת קבוע: **לאפוקי.** ספק נכנס טמא למקדש ספק לא נכנס הואיל ודאי בעולה ויורד אין מביא על ספיקו אשם תלוי: **אין גז"ש למחצה.** וכי היכי דגמרינן יב] לה לגבי הא מילתא גמור מיניה נמי דאינו בא אלא על ספק כרת: **ואמרי לך רבנן.** היקש להכי אתא תחתון יג] הוא דגמר מעליון לקנות אשם בשתי סלעים דגבי אשם מעילות כתיב בערכך כסף שקלים וגמר אשם תלוי מיניה שלא תאמר לא יהא ספיקו של כרת חמור מוודאו: **דנקא.** שתות יד] כלומר מעה כסף שהוא שתות של דינר ולאו דווקא נקט אלא טו] דמים קלים בעלמא שלא ניתן לה קצבה: **תינח מאן דאית ליה תורת.** בשמעתא קמייתא דמנחות (דף ג:): **בערכך בערכך.** באשם תלוי ובאשם גזילות כתיב בערכך לאשם וגמרינן מערכך דאשם מעילות דכתיב ביה בערכך כסף שקלים: **גמר באיל באיל.** כתיב י) ביה טז] באיל האשם ובחד מהנך נמי כתיב באיל האשם ואשם נזיר ואשם מצורע נמי יז] לא מרבינן משום דכתיב יח] כבש בן שנה ומדאיל שהוא בן שתי שנים בא בשתי סלעים כבש בן שנה בא בסלע. כולה שמעתין יט] בכריתות (דף כג:): **את החטאת.** יתירא הוא דהא בחטאת קאי והוה ליה למכתב ושחט אותה למה לי את החטאת בנין אב לכל ששמו חטאת שטעון צפון דלא תימא דווקא שעירת יחיד דכתיב גביה: **ולקח הכהן.** בתר ושחט כתיב בחטאת יחיד ומשמע במקום כ] העולה נמי ילקח והך לקיחה קבלה דגמר בג"ש בת"כ כ) נאמר כאן לקיחה ונאמר להלן לקיחה ויקח משה חצי הדם וישם באגנות (שמות כד): **מקבל עצמו.** שצריך לעמוד בצפון ולא יעמוד בדרום ויושיט ידו בצפון סמוך לו אלא אמצע עזרה שהדרום והצפון נחלקו כא] שם וקיבל מנלן דהא אמר לקמן אם עמד בדרום וקיבל בצפון פסול: **ולקח לו יקח.** סרסיהו למפרע ודרשהו את עצמו יקח למקום הדם: **קרא אחרינא כתיב.** דדריש ליה תנא לעיכובא כדתניא. ושחט אותו וגו' בשעיר נשיא כתיב: **אף זה בצפון.** האי קרא מגמר עליה: וכי

איידי [**דאתי מדרשא**] **חביבא ליה.** ואם תאמר אם כן ליתני עולה לבסוף כדפריך בשמעתא קמייתא דיבמות (דף ג.) גבי אחות אשה ויש לומר איידי דאתיא עולה בציבור תניא בהדי חטאות דבאות בציבור והדר תניא אשם דאינו אלא ביחיד:

אשכחן בן צאן בן בקר מנלן. תימה דלעיל פרק כל הפסולין (דף לג:) דרשינן בן הבקר לפני ה' ואין השוחט לפני ה' ולא אמרינן בן צאן מנין ולכמה דרשות לא מצרכינן תרי קראי לבן בקר ולבן צאן ושמא אהך דרשא הוי"ו כב] מוסף סמיך אי נמי משום דבבן צאן כתיב אותו למעוטי איצטריך הכא לרבויי מיהו בההיא דבן הבקר לפני ה' וסמיכה כג] והפשט ניחא דלא קאמר בן צאן מנין דפשיטא כד] דילפינן תחתון מעליון אבל עליון מתחתון ס"ד דלא יליף: **מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת.** ואם תאמר היכי יליף מגזירה שוה מצות מצות הא חטאת חלב גופה בהיקשא ילפא כדאמר כה] ל) הוקשה כל התורה לעבודת כוכבים וי"ל דכי האי גוונא לא חשיב למד בהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש כו] כיון דאי לאו היקשא הוה מוקמינא ליה בכל דבר ולא אתא היקשא אלא כז] למימר דלא איירי אלא בדבר שיש בו כרת: **דכולי עלמא היקשא עדיפא.** וא"ת והאמרינן פ' השולח (גיטין דף מא:) דכ"ע גזירה שוה עדיפא וי"ל הא דקאמר דכ"ע היקש עדיף היינו לענין מ) דטוב לנו לעשות הגז"ש למחצה ממה שנבטל ההיקש לגמרי אבל התם דמקיש או חופשה דהיינו שטר להפדה לא נפדתה דהיינו כסף לומר משחרר חצי עבדו בשטר מועיל כמו בכסף וקאמר גזירה שוה דלה לה מאשה עדיפא מה אשה חציה לא מועיל והתם כח] לא נתבטל ההיקש דשמא צריך למילי אחרי ועוד י"ל דשטר בשפחה כנענית לא קמ"ל כט] אלא בגזירה שוה דלה לה מאשה לכך קאמר דגזירה שוה עדיפא דטוב לעשות גזירה שוה דתהוי שטר בשפחה כמו גט דאשה שלא להועיל חציה ל] מלעשותו כמו כסף שסמוך לו והפדה דהא מגט אשה נפקא שטר שחרור ועיקר. ברוך: **וחטאת בת דנקא.** פי' בקונטרס לאו דווקא אלא דמים קלים שלא ניתן קצבה והדין עמו דבהדיא איתא בפ' בתרא דכריתות (דף כז.) גבי מפני מה לא נתנה תורה שיעור במחוסרי כפרה ופריך אלא מעתה חטאת חלב תהא לה קצבה וא"ת הא בפ' מחוסרי כפרה (כריתות דף י:) משמע דהוי בסלע גבי האומר הרי עלי בסלע למזבח יביא כבש שאין לך דבר שקרב בסלע אלא כבש והאי סלע היינו בלא נסכים דקאמר דחס רחמנא עליה למיהוי [חד] מיתסר בעשירות וי"ל דהתם למצוה מן המובחר ס):

תינח למאן דאית ליה זאת תורת. פלוגתא בשמעתא קמייתא במנחות (דף ג:) והכי נמי הוה מצי למיבעי לרבנן מנא להו אשם בכסף שקלים בכל אשמות כיון דלית להו זאת תורת:

גמר בערכך בערכך. וא"ת רבנן אי אית להו גזירה שוה דבערכך בערכך א"כ [ואם] נפש למה לי ואי לית להו א"כ אשם גזילות לא] בכסף שקלים מנא להו ואומר ר"ת דאע"ג דאית להו איצטריך ואם נפש שלא יהא ספיקו חמור מודאו דכי האי גוונא אמר פ' דם שחיטה (כריתות כב:) ורבנן אע"ג דכתיב זאת תורת איצטריך ואם נפש כו' דאי לב] מתורה אחת הני מילי לשאר אשמות אבל אשם תלוי לא יהא חמור ספיקו מודאו וא"ת לרבנן מגזירה שוה דבערכך נמי נילף אשם תלוי בספק מעילות וי"ל דבערכך לא משמע להקיש לג] אלא לענין כסף שקלים ומהאי טעמא נמי איצטריך לר"ע ואם נפש לספק מעילות לד]: **אשם שפחה חרופה באיל איל.** ובתורת כהנים יליף אשם שפחה לכסף שקלים מגזירה שוה אשם אשם יכול לה] אף אשם נזיר ומצורע כו' ת"ל הוא והיינו טעמא דממעט אשם נזיר ומצורע טפי משאר אשמות משום דבאין כבש שהוא בן שנה כדפירש רש"י:

עין משפט נר מצוה

ז א מיי' פ"ט מהלכות שגגות הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא א, יא
2. וְאִם מִן הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ מִן הַכְּשָׂבִים אוֹ מִן הָעִזִּים לְעֹלָה זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ: ויקרא א, י
3. וְאִם נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא יָדַע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה, יז
4. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא בִשְׁגָגָה מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה: ויקרא ד, ב
5. וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא: ויקרא ז, א
6. נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְהוָה וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם: ויקרא ה, טו
7. וְהֵבִיא אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל הַכֹּהֵן וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שִׁגְגָתוֹ אֲשֶׁר שָׁגָג וְהוּא לֹא יָדַע וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ה, יח
8. וְאֶת אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל הַכֹּהֵן: שם, כה
9. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הָעֹלָה: ויקרא ד, כט
10. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה: ויקרא ד, כה
11. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשָׁחַט אֹתוֹ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה חַטָּאת הוּא: ויקרא ד, כד

מסורת הש"ס

א) [יבמות ב: וש"נ], ב) [יבמות ע. וש"נ] ירוש' שבועות פ"א ה"ד, ג) כריתות כב: [ושם כל הסוגיא ע"ש] ת"כ ויקרא חובה פרש' יב ה"א, ד) [שם חטאת קרי חטאת חלב והטעם מבואר ברש"י סוטה טו. ובכריתות כב: וע"ע בפי' הרא"ש נדרים ד: ד"ה והרי], ה) [מנחות ד.], ו) [פסחים ה. וש"נ יבמות ע. וש"נ], ז) [גיטין מא:], ח) [ע' פירושו בתו' ברכות נ. ד"ה אלא], ט) [מנחות נה:] ת"כ ויקרא חובה פרש' ו ה"ו ופ"ח ה"ה, י) ויקרא יט כא, כ) שם פרש' ג ה"ה, ל) [שבת סט.], מ) [וע"ע תוס' ברכות נ. ד"ה אלא ותוס' יבמות נט. ד"ה דומיא], נ) [וע' ביתר ביאור תו' מנחות קו: ד"ה כבש ותו' כריתות י: ד"ה מכלל]:

שינויי נוסחאות

א] החיצונות ברישא איידי דהני נכנס דמן כו' (*ש"מ): ב] נ"א צפון (כי"צ): ג] נ"ל למידין עליון מתחתון וכו' אין למידין (*שמכ"י). וכ"ה ברש"י, והפסק הנקודה נ"ל אחר תיבת מתחתון: ד] נ"א למחצה. לימא בהא קמיפלגי דמ"ס אין ג"ש למחצה ומ"ס יש ג"ש למחצה. דכ"ע אין ג"ש למחצה וה"ט דר"ע דכתי' ואם נפש וי"ו מוסיף וכו' ורבנן נמי הכת' ואם נפש לימא בהא קא מיפלגי דמר סבר הקיש' עדיף וכו' (ש"מ, וכעי"ז בכי"צ). וע"ע כריתות כב ב'. וכסוגיא דהתם איתא בכי"ל כאן. [יעוין שבשמכ"י וכי"ל לא מתקו הקטע שלפנינו ור"ע נמי אין ג"ש למחצה והנוס' הנ"ל נ"ל אחר קטע זה. ונ"ב]: ה] תיבות בהא קמיפלגי ליתא בד"ו רפ"ט וש"מ וכ"ה נכון (דק"ס): ו] נ"א עדיף לעולם אימא לך (דמ"ס) [דכ"ע] דהיקש נמי עדיף ואמרי לך כו'. כך כתוב בספרי כתיבת יד (ש"מ). [ברוב כתה"י ובד"ו ליתא תיבת לא שבנדפס]: ז] נ"א הכהן מדמה באצבעו וקיבול דמה נמי בצפון ואשכחן קבלה מקבל עצמו ולקח ולקח ואשכחן למצוה (כי"צ). וניחא טפי לפי סדר הפסוקים. [ומש"כ בנוסח זה וקיבול דמה וכו' נר' דהוא מגוף הדרשא, וכמו לקמן (מט א) גבי קבלה דאשם]: ח] נ"ל קח וכל"ל ברש"י (ש"מ). ורלאה באות שלפנ"ז: ט] ותניא ושחט אותו במקום אשר ישחט וגו' היכן עולה נשחטת בצפון ומה עולה בצפון אף זה (שמכ"י): י] מהם בשוגג (*שמכ"י): יא] נ"ל חטאת חלב (*ש"מ): יב] נ"ל דגמרת (*ש"מ): יג] נ"ל דתחתון (*ש"מ): יד] תיבת שתות נמחק (ש"מ). ובכתה"י איתא: טו] אלא כלומר (ש"מ): טז] ביה בשפחה חרופה באיל האשם ובאשם מעילות נמי כתיב כו' כצ"ל (ש"מ). [וכ"ה בכי"י אלא דשם לא נמחק תיבות ובחד מהנך] וע' רש"ש: יז] תיבת נמי נמחק (*ש"מ): יח] דכתיב בהו כבש (*ב"ש): יט] בדפוס ונליה שמעתי: כ] דאבמקום העולה נמי קאי והך לקיחה קבלה היא דגמר לה בג"ש כו' כצ"ל (*ש"מ): כא] נחלקין שם ויקבל מנלן (כתה"י, וכעי"ז בש"מ): כב] נ"ל דוי"ו מוסיף (ש"מ): כג] נ"ל דסמיכה (ש"מ): כד] דפשיטא דמוי"ו מוסיף ילפינן (שמכ"י): כה] נ"ל כדאמרינן בפ"ק דיבמות (ט א') (ש"מ): כו] נ"ל בגזירה שוה (הגרי"ב): כז] אלא למעט ולמימר כצ"ל (ש"מ): כח] בד"ו התם בלי וא"ו: כט] נ"ל קים לן (ש"מ וצ"ק): ל] נ"ל בחציה (ש"מ): לא] נ"א נוסף ואשם שפחה (ש"מ). ונ"ב דגבי שפחה חרופה לא כתיב בערכך: לב] דאי מזאת תורת הו"א הני מילי כו' כצ"ל (ש"מ): לג] נ"ל למדרש (ש"מ): לד] נ"א מעילות א"נ לעולם רבנן לא דרשי בערכך, ושאר אשמות נפקא להו מקרא אחרינא. ובת"כ יליף לה כו'. [הד"א] ולא גריס אשם שפחה כו' (שמכ"י. ועי"ש בחידושים): לה] נ"ל ומסיים יכול שאני מרבה אף כו' (צ"ק): לו] בד' וילנא הגיהו כאן הרבה נל"ל כלל:

מוסף רש"י

הובא בעמ' קודם

שיטה מקובצת

ורבי עקיבא האי סברא מנא ליה. תימה מאי קושיא תרתי שמעית מיניה, כמו שסבר ילמוד עליון מתחתון כמו כן סבר ילמוד תחתון מעליון דאין (ג"ש) [היקש] למחצה, וי"ל דאי הוי צריך היקשא לאשם בכסף שקלים הוי ליה לדרוש הג"ש לגמרי והיקשא הוי מוקי לתחתון לענין אשם בכסף שקלים ולא עליון מתחתון, משום דלעולם יש לנו לומר דאין ג"ש למחצה יותר מאין היקשא למחצה הואיל ואיכא למימר [ד]ההיקש איצטריך לתחתון מעליון ולא (לענין) [לעליון] מתחתון כדפי'. לשון תוס' אחרות, וי"ל דהסברא שלא (תהא) [יהא] ספיקו חמור מודאו עדיפא כל כך שאם היה סותר אותה מטעם דואם נפש דילמוד תחתון מעליון לא היה מוקי ואם נפש לדרשא אחרת ולא לאמר ילמוד תחתון מעליון לו]: **מאן דלית ליה תורת מהיכא גמר.** וה"ה דלרבנן מצי למבעי מנא להו כל האשמות בכסף שקלים. וא"ת והא לקמן בפרק דם חטאת (דף צג.) אמרינן שאם הזה מדם חטאת על הבגד טעון כיבוס, ואע"ג דלא כתיב אלא גבי חטאת הנאכלת מ"מ ילפינן שאר (חטאת) [חטאות] מזאת תורת החטאת, ולא קאמר התם כמו דקאמרינן הכא תינח מאן דאית ליה כו', משמע דליכא מאן דפליג, וי"ל דודאי לענין דבר שכתוב באותה פרשה בהדיא דכתיב (והבגד אשר יזה עליו מדם החטאת וכבס בגדיו) [אשר יזה מדמה על הבגד אשר יזה עליה תכבס] ליכא מאן דפליג דילפינן שאר החטאות מתורת, אבל הכא לענין כסף שקלים דלא כתיב בהדיא איכא מאן דלית ליה תורת. עוד יש לומר [דהכא הכי קאמר] למאן דלית ליה תורת לסתור הסברא שלא תהא ספיקו כו' כדפי' (לקמן בתוד"ה דכו"ע) שהיא סברא עדיפא כל כך: **חטאת מנלן.** פי' הפנימיות. וא"ת ומאי מייתי קרא דכתיב בחטאת החיצוניות ובעינן למילף חטאת הפנימיות, וי"ל דנפקא לן משום דהוי ליה למכתב ושחט אותה וכתיב את החטאת, א"כ בנין אב הוא לכל ששמו חטאת שטעון צפון אע"ג דגבי כשבת יחיד כתיב כפ"ה (מהר"פ): **קבלה מנלן.** דבצפון, דכתיב ולקח, ואמקום עולה קאי לומר דקבלה נמי בצפון, דלקיחה היינו קבלה כדילפינן לקיחה לקיחה מסיני כדכתיב ויקח משה וגו'. והא ליכא למימר מהיקשא דאיתקש קבלה (לחטאת) [דחטאת] לשחיטה דחטאת, דא"כ הוי היקש מהיקש דשחיטה גופיה דחטאת לא ידענא כי אם מהיקשא: **תוד"ה אשכחן.** ולכמה דרשות לא מצרכינן תרי קראי לבן בקר ולבן צאן. נ"ב, וי"ל דמבעיא ליה הכא טפי משום דבן בקר הוי ליה למכתביה דכתיב ברישא (לשון מהר"פ): **ד"ה דכולי עלמא** כו' וא"ת כו' וי"ל כו'. נ"ב וי"ל היכא דההיקש מבטל הג"ש לגמרי, אז אמרינן הג"ש עדיפא כי התם. אבל הכא להכי אמרינן ההיקש עדיף, משום דמשום הכי לא ביטלת הג"ש לגמרי, דאיכא לאוקמי הג"ש לומר מה התם בקבועה אף כאן בקבוע, וכיון דיש לקיים הג"ש הילכך היקשא עדיף, כלומר גם ההיקש טוב דיש לקיימה במה שנוכל (לשון מהר"פ): **ד"ה גמר** כו' א"ב אשם גזילות בכסף שקלים מנא להו, ואומר ר"ת דלעולם אית להו ג"ש דערכך, ומ"מ הו"א שלא יהא ספיקו חמור מודאו מפיק ליה מג"ש, לכך איצטריך היקשא לאשם בכסף שקלים. וא"ת כיון דאית להו ג"ש דערכך ליחייב (ר"ע) על ספק מעילות אשם תלוי מג"ש דערכך דאין ג"ש למחצה, וי"ל דג"ש דערכך לא הוי אלא לענין שוויו של כבש שכן משמעות של בערכך דבעינן שיהא שוה בכסף שקלים. ועי"ל דלרבנן לית להו ג"ש דערכך, וכ"ת א"כ אשם גזילות ואשם שפחה חרופה מנא להו, י"ל כדדרשינן בת"כ דכתיב גבי אשם תלוי אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם לה' (ויקרא ה, יט) לרבות אשם גזילות ואשם שפחה בכסף שקלים יכול אף אשם כו' עד שנה. (ככתוב בתד"ה אשם) אבל אשם שפחה ואשם גזילות מרבינן מיניה משום דבאין בן שתי שנים דומיא דאשם תלוי דכתיב בהו איל כמו באשם תלוי. ומיהו ואם נפש איצטריך לרבות אשם תלוי גופו דהא אשם שפחה ואשם גזילות גבי אשם תלוי כתיב, הלכך איצטריך ואם נפש ללמוד אשם תלוי. והנך דאיתרבו מייתורא דאשם הוא לא הוי למד מן הלמד, דאם נפש אכולהו קאי. ולא כפי' רש"י שפי' בחומש דלענין ב' שנים אמר אשם אשם לה' יכול שאני מרבה אשם נזיר ואשם מצורע לשתי שנים ת"ל הוא, ולא נהירא דהא באשם גזילות ואשם שפחה כתיב בהדיא באיל האשם, וא"כ בלא ריבויא דאשם ידעינן ב' שנים, וג"כ באשם נזיר ואשם מצורע כתיב בהדיא בן שנתו, ולמה לי הוא. לכך נראה כפי' ת"כ (לשון מהר"פ):